

Asia: VN/22704/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta kansalliseksi ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaksi 2030 (KISS2030)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 tasapainoinen, eli onko kaikki tarvittavat näkökohdat huomioitu?

Kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman visiona on varmistaa pitkällä aikavälillä hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa. Visiolla pyritään siihen, että väijäämätön ilmastonmuutos ei heikennä luonnon, ihmisten ja yhteiskunnan hyvinvointia ja turvallisuutta. Suunnitelma tarkastelee kiitettävän monipuolisesti ja laajasti tahtotilaa, kykyjä ja keinoja.

Samalla on huomattava, että ilmastonmuutos on altistanut luonnon monimuotoisuuden entisestään lisääntyville paineille. Ilmastonmuutos aiheuttaa monenlaisia muutoksia monimuotoisuuteen ja luonnonympäristön tarjoamiin ekosysteemipalveluihin. Kun luonnon monimuotoisuus köyhtyy, ekosysteemin kyky tuottaa ihmisille välttämättömiä ekosysteemipalveluja voi heiketä. Ilmastonmuutoksen myötä on odotettavissa ei-toivottuja muutoksia ekosysteemien toimintaan ja niiden tuottamiin palveluihin. Koska ilmastonmuutos ja monimuotoisuuden tilan heikkeneminen ovat tiiviisti kytköksissä toisiinsa, luonnon monimuotoisuuden suojelun näkökohtia ei voi suunnitelmassa liikaa korostaa.

Suunnitelman mukaan valmistelun aikainen menettelyllinen oikeudenmukaisuus on pyritty varmistamaan mahdollisimman laajalla vuorovaikutuksella eri sidosryhmien, mukaan lukien nuorten kanssa. Tämä on hyvä, sillä ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen kaikilta osin koskettaa eniten ja pitkäkestoisimmin juuri nuoria ikäryhmiä. Kuitenkaan suunnitelmaan ei sisälly tavoitteita tai toimenpiteitä, jotka lisääisivät nuorten osallisuutta tai roolia ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Luonnonvarojen käyttö -kappaleessa on rajoitettu vain uusiutuviin luonnonvaroihin, käytännössä metsiin. Kuitenkin uusiutumattomilla luonnonvaroilla, esimerkiksi akkuminaaleilla, on keskeinen merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisenkin kannalta mm. liikenne- ja energiasektorilla. Mahdollisesti lisääntyvän kaivostoiminnan myötä ympäristöriskit voivat lisääntyä.

Metsähallituksen toiminta liittyy suoraan useampiin suunnitelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

2. Tarkemmat huomiot luvusta 'Havaitut muutokset, vaikutuskenaariot ja riskit' (Luku 2.2)

Suunnitelmassa todetaan, (kpl 2.2.4.1), että Suomessa tapahtuvat ilmastonmuutoksen seuraukset näyttävät erityisesti seuraavan vuosikymmenen aikana jäävän verrattain pieniksi. Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat kuitenkin merkittäviä jo lähivuosina, etenkin kun otetaan huomioon yhteisvaikutus muiden monimuotoisuutta heikentävien, intensiiviseen maan- ja luonnonvarojen käyttöön liittyvien tekijöiden kanssa.

3. Tarkemmat huomionne suunnitelman visiosta ja päämääristä (Luvut 2.3 ja 2.4)

Visio: "Hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa" on selkeä.

Päämäärään 1. "Yhteiskunnan toimijoilla on vahva tahto sopeutua ilmastonmuutokseen" liittyen on tärkeä muistaa, että toimijoiden tulee ensisijaisesti sitoutua myös ilmastonmuutoksen hillintään, jotta sopeutumistarve jää mahdollisimman vähäiseksi.

Päämäärään 3 " Yhteiskunnan toimijoilla on kyky ennaltaehkäistä, varautua ja hallita sekä luontoon että yhteiskuntaan kohdistuvat ilmastonmuutokseen liittyvät riskit" on syytä tunnistaa, että kyky sisältää paitsi osaamis- ja organisoitiresursseja, myös taloudellisia resursseja, joiden riittävyys on olennaista toimeenpanon kannalta.

4. Näkemyksenne teemasta 'Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Kaikkien suunnitelman toimenpiteiden toteutumiseen ohjaa tavoitteen "Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi" toimenpide 1.4. Varmistetaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen sisällyttäminen osaksi virastojen ja muiden organisaatioiden tulohajusta. Kiinnitetään erityistä huomioita niihin ohjausprosesseihin, joissa ilmastonmuutokseen sopeutumista ei vielä ole huomioitu. Metsähallitus kannattaa lämpimästi sopeutumis suunnitelman mukaisten toimien toteuttamista kunnianhimoisen, pitkäjänteisen ja johdonmukaisen tulohajauksen kautta.

5. Näkemyksenne teemasta 'Kokonaisturvallisuus ja yleinen huoltovarmuustyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Puun ja muiden biomassajakeiden kysyntä tulee lisääntymään fossiilisista polttoaineista ja turpeesta luopumisen vuoksi merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, ja puupolttoaineiden tasaisen

saatavuuden takaaminen on merkittävä tekijä lähitulevaisuudessa energiahuoltovarmuuden varmistamisessa ja energiamurrokseen sopeutumisessa. Siten puuenergiaan liittyvä huoltovarmuus on olennainen osa sopeutumissuunnitelmaa ja sen toteutumiseen vaikuttavia toimenpiteitä ja valmistelussa olevaa säädäntöä ja ohjausta.

6. Näkemyksenne teemasta 'Ruoka- ja ravitsemusturva' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

2.5.3 Ruoka- ja ravitsemusturva

Maatalouden toimintaedellytykset ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ovat kehittyneet vuoteen 2030 mennessä.

Luonnonsuojelualueilla monimuotoisuuden kannalta arvokkaita perinnebiotooppeja hoidetaan maatalouden ympäristökorvausten turvin laiduntamalla. Helmi- toimintaohjelman myötä perinnebiotooppien jatkuvassa hoidossa oleva pinta-ala kasvaa tulevina vuosina merkittävästi myös suojelualueilla. Luonnonlaitumien merkitys karjataloudessa saattaa kasvaa ilmastonmuutoksen myötä, ja siihen suojelualueet tarjoavat mahdollisuuden.

Suojelualueiden perinnebiotooppien hoito ylläpitää myös monien viljelykasvien luonnonvaraisten sukulaisten (ns CWR-lajit) kantoja, joiden merkitys kasvinjalostuksessa kasvaa ilmastonmuutoksen myötä.

Metsähallitus on osaltaan vastuussa kansallisen pölyttäjästrategian toteuttamisessa.

Tavoite 5

Ilmastokestävä ruoan tuotanto ja kulutus ylläpitävät ruoka- ja ravitsemusturvaa KISS2030-suunnitelmakauden ajan

Toimenpide 5.1 Edistetään ilmastokestävän ruoan tarjontaa- ja kulutusta kansallisten suunnitelmien ja ohjelmien mukaisesti

Metsähallitus panostaa kotimaisen kalan saatavuuteen ihmisten ravinnoksi ja selvittää tutkimushankkeiden avulla vesiviljelyn toimintaedellytyksiä. Mikäli tutkimus- ja hankekehitystyöt etenevät suotuisasti, voi Metsähallituksen hallinnoimilla valtion vesialueilla olla uutta kalankasvatustuotantoa lähivuosien aikana noin viisi miljoonaa kiloa.

Viljellyn kalan lisäksi luonnonvesistä pyydetty villikala on lyhyiden logistiikkaketjujen vuoksi ilmastoystävällinen eläinproteiinin lähde. Kalan mukana vesistöistä poistuu myös vesistöä

rehevöittäviä ravinteita. Metsähallitus mahdollistaa kestävän kaupallisen kalastuksen myöntämällä siihen tarvittavia lupia.

Metsähallitus myös myöntää metsästysluvat valtion maille. Lupatulot käytetään muun muassa riistanhoitoon ja kestävän metsästyksen suunnitteluun. Pienriistaluvasta noin joka kolmas euro sijoitetaan riistan elinympäristön parantamiseen.

7. Näkemyksenne temasta 'Infrastrukturi ja rakennettu ympäristö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

2.5.4 Infrastrukturi ja rakennettu ympäristö

Metsähallituksella on metsätalouden käyttöön rakennettua tiestöä 36 000 km. Lisäksi Metsähallitus on tieosakkaana 6 000 tiekunnassa (27 000 km). Metsähallitus Metsätalous Oy panosti tienpitoon lähes 18 milj. € vuonna 2021. Tienpidossa huomioidaan ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Tieverkko palvelee monipuolisesti myös metsien virkistyskäyttöä, erätaloutta ja luontomatkailua. Metsätieverkosto on myös olennaisessa asemassa metsäpalojen sammutuksessa ja laajojen palojen ehkäisyssä. Laajojen metsäpalojen riski tulee ilmastonmuutoksen myötä kasvamaan, jolloin metsätieverkoston ja teiden kunnon ylläpito on yhä tärkeämmässä osassa hallitsemattomien metsäpalojen estämisessä. Ilmastonmuutoksen ennustetaan pidentävän kelirikkoaikaa ja tiestön kulumista, mikä asettaa uusia haasteita tiestön ylläpidolla ja myös metsäteollisuuden toimitusvarmuudelle.

8. Näkemyksenne temasta 'Kuivuusriskien hallinta, luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus ja luontopohjaiset ratkaisut' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

2.5.5 Kuivuusriskien hallinta, luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus ja luontopohjaiset ratkaisut

2.5.5.2 Luonnonvarojen käyttö ja hoito

Tavoite 11:

Uusiutuvien luonnonvarojen käytössä on sopeuduttu nykyistä paremmin ilmastonmuutokseen vuoteen 2030 mennessä.

Toimenpide 11.1. Valmistellaan kansallinen metsästrategia ja sen mukaiset metsäalan sopeutumista edistävät tutkimus- ja kehittämistoimet (laadukas tutkimus, kehittyvä paikkatieto ja tiedon käytettävyys).

Kansallisen metsästrategian merkitys on ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luontokadon hillitsemisen kannalta tärkeä, ja molemmat näkökulmat tulee strategiassa ottaa kunnianhimoisesti huomioon. Metsien monimuotoisuuden merkitys korostuu ilmastonmuutokseen sopeutumisessa niin puulajisuhteiden, metsärakenteen kuin geneettisten ominaisuuksienkin näkökulmasta. Monimuotoinen metsä on vähemmän altis laajamittaisille tuhoille. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa tulee Metsähallituksen mielestä ottaa tämä näkökulma vahvasti huomioon. Metsänjalostuksen avulla voidaan nopeuttaa metsien ilmastonmuutokseen sopeutumista ja varmistaa niiden tuotoskyvyn säilyminen tulevaisuudessa. Jalostettu metsänviljelyaineisto on myös perimältään monimuotoista.

Oikea-aikaisilla ja oikein kohdennetuilla metsänhoitotoimenpiteillä, aikaisella reagoinnilla taudin- ja tuhonaiheuttajiin sekä niiden ehkäiseminen ovat tunnistettuja ja käytössä olevia menetelmiä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa metsätaloudessa. Tarkoituksenmukaisista sopeutumistoimista ja niiden vaikuttavuudesta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tarvitaan kuitenkin lisää tutkimustietoa ja informaatiota metsänomistajille.

Toimenpide 11.3. Kehitetään ja jalkautetaan valuma-aluekohtaisen suunnittelun toimintamalli, joka sisältää maa- ja metsätalouden sekä rakennettujen alueiden vesienhallinnan tarpeiden yhteensovittamisen

Metsähallitus pitää erinomaisena valuma-aluekohtaisen suunnittelun toimintamallin kehittämistä ja jalkauttamista. Se edistää paitsi ilmastonmuutokseen sopeutumista, myös monimuotoisuuden tilan parantamisen ja vesiensuojelun tavoitteita. Toimintamallin keinovalikoimaan tulee sisällyttää myös valuma-alueiden ennallistaminen. Toimenpiteellä on vahva synergia myös mm. EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoon.

Metsähallitus on toteuttanut hallinnassaan olevilla alueilla valuma-alueitähtöistä suunnittelua monissa hankkeissa, ja toimintatapa on yhä useammin lähtökohtana monikäyttömetsien hoidossa. Valtion omistamien maiden - monikäyttömetsien ja suojelualueiden- muodostamat kokonaisuudet antavat tähän erinomaisen mahdollisuuden, ja tervetulleena kehittämismahdollisuutena Metsähallituksessa nähdään muidenkin maanomistajatahojen osallistaminen valuma-alueitähtöiseen suunnitteluun ja toteutukseen. Metsähallitus näkeekin, että sillä on tärkeä rooli tämän toimintamallin kehittämisessä ja toimeenpanossa.

2.5.5.3 Luonnon monimuotoisuus

Tavoite 12

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tunnetaan ja niihin sopeudutaan niin, että luonnon monimuotoisuuden väheneminen voidaan pysäyttää

Toimenpide 12.1: Kehitetään suojelualueverkostoa ja sen hoitoa tutkimustietoon perustuen

Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa Suomen suojelualueverkoston hoidosta, ja siten sen rooli on keskeinen tehtävän hoitamiseksi ilmastoviisaasti sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että siihen sopeutumisen näkökulmasta. Monimuotoinen luonto on parhaiten vastustuskykyinen ilmastonmuutokselle. Oikein kohdennetulla, vaikuttavalla ja riittävällä elinympäristöjen ennallistamisella ja luonnonhoidolla lajien ja luontotyyppien monimuotoisuutta voidaan parhaiten ylläpitää suojelualueilla ja siten varmistaa lajien säilyminen ja leviäminen verkoston ulkopuolelle. Suojelualueverkoston kytkeytyneisyyden vahvistaminen on erittäin tärkeää osana ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Suojelualueiden hoidossa monimuotoisuusnäkökulman tulee olla ensisijainen, sopeuttaen siihen tarkoituksenmukaisesti ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarpeet. Luontopalveluissa on käynnissä suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelun periaatteiden päivitys, jossa ilmastonmuutosnäkökohdat otetaan läpileikkaavasti huomioon verkoston hoidossa. Monimuotoisuus- ja ilmastonäkökohdat huomioon ottava uusi tutkimustieto on tarpeen mahdollisimman vaikuttavan suojelualueverkoston hoidon toteuttamiseksi.

Metsähallitus turvaa ja parantaa luonnonsuojelualueiden luonnon monimuotoisuutta sekä kehittää niiden virkistys-, luontomatkailu- ja muita kestävän käytön arvoja kokonaisvaltaisella ja suunnitelmallisella -suojelualueverkoston hoidolla. Metsähallitus tukee monimuotoisuuden säilymistä ja paranemista suojelualueilla monikäyttömetsien alue-ekologisissa suunnitelmissa määriteltyjen ekologisten käytävien ja askelkivien verkostolla. Se kehittää suojelualueita lähialueineen ekologisesti paremmiksi kokonaisuuksiksi ja lisää alueiden kytkeytyvyyttä.

Toimenpide 12.2: Ennallistetaan ja hoidetaan heikentyneitä elinympäristöjä luonnon sopeutumiskyvyn parantamiseksi

Metsähallituksen Helmi- ohjelman toteuttamiseen liittyvät ja muut luonnonhoito- ja ennallistamistoimet luonnonsuojelualueilla ja monikäyttömetsissä toteuttavat jo nykyisellään tätä tavoitetta. Toimilla on merkittävä rooli myös suojelualueverkon kytkeytyneisyyden lisäämisessä. Metsähallitus suhtautuu positiivisesti oman roolinsa vahvistamiseen ja tekemisen laajentamiseen EU:n biodiversiteettistrategiasta ja EU:n ennallistamisasetuksesta kansalliseen biodiversiteettistrategiaan johtuvat tavoitteet huomioiden. Tältäkin osin toimien ja niiden kohdentamisen kustannusvaikuttavuus on keskeistä.

Toimenpide 12.3: Huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset lajien ja luontotyyppien suojelun suunnittelussa ja toteutuksessa sekä toimien laajuudessa

Toimenpiteiden kohdentaminen mahdollisimman vaikuttavasti tutkimustietoon perustuen on Metsähallituksen mielestä erittäin tärkeää. Tämä edellyttää myös toimenpiteiden seuranta: nykyisten vaikutusseurantojen jatkamista sekä uusien seurantojen harkittua käynnistämistä sekä suojelualueilla että monikäyttömetsissä. On olennaista pyrkiä tunnistamaan eri tekijöiden vaikutukset lajien tai luontotyyppien uhanalaistumiskehityksessä, jolloin suojelutoimenpiteet osataan kohdistaa ja valita oikein.

Toimenpide 12.4: Seurataan ilmastonmuutoksen vaikutuksia lajeihin ja luontotyyppeihin systemaattisesti ja pitkäjänteisesti

Systemaattisten ja pitkäjänteisten laji- ja luontotyyppiseurantojen merkitys on suuri ilmastonmuutoksen vaikutuksen tunnistamiseksi.

Seurantojen osalta on tarpeen kehittää ja ottaa käyttöön uusia kustannustehokkaita seurantamenetelmiä esim. luontotyyppien osalta kaukokartoitukseen perustuvia menetelmiä tai lajeihin liittyen eDNA, unohtamatta kuitenkaan, että perinteistä maastotyötä tarvitaan seurannoissa edelleen.

9. Näkemyksenne teemasta 'Terveysten suojele ja edistäminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

10. Näkemyksenne teemasta 'Kulttuuriperinnön ja –ympäristön suojele' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Tavoite 15:

Kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön suojele ilmastonmuutoksen vaikutuksilta on parantunut, niiden huomiointi ilmastonmuutokseen sopeutumispolitiikassa on vahvistunut ja kulttuuriperintöön ja –ympäristöön sisältyvän tiedon hyödyntäminen sopeutumiseen liittyvissä ratkaisuissa on kehittynyt vuoteen 2030 mennessä

Toimenpide 15.1: Kehitetään poikkihallinnollista eri toimijoiden osaamista ja huolehditaan kulttuuriperinnön ja –ympäristön hoidon riittävästä resursseista huomioiden ilmastonmuutoksen vaikutukset

Toimenpide 15.2: Kehitetään arviointimekanismeja, joilla voidaan arvioida ilmastonmuutoksen vaikutuksia kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön. Huomioidaan arviointi politiikkatoimien suunnittelussa ja seurannassa.

Metsähallitus pitää toimenpiteitä 15.1. ja 15.2. kannatettavina, ja näkee oman roolinsa niissä tärkeänä. Suojelualueilla erityisen merkittäväksi nousee kulttuuriympäristöjen ja niiden perinnebiotooppien sekä rakennusperinnön hoidon käytännöt monimuotoisuuden ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmista.

Toimenpide 15.4: Kehitetään kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristötiedon löydettävyyttä, laatua, käytettävyyttä ja yhteentoimivuutta.

Metsähallitus pitää RYHTI-hankkeen tavoitteita erittäin tärkeinä tiedon tallentamisen, seurannan, pitkäaikaissäilyttämisen yhteentoimivuuden ja hyödynnettävyyden kannalta. Metsähallituksen paikkatietojärjestelmän kokonaisuudistuksen yhteydessä on tärkeää varmistaa yhteensopivuus RYHTI-hankkeen kanssa, jotta varmistetaan Metsähallituksessa ylläpidettävän kulttuuriperintötiedon avoin saatavuus.

11. Näkemyksenne teemasta 'Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinta' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

12. Näkemyksenne teemasta 'Tietopohjan vahvistaminen ja tiedon jalkauttaminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

13. Näkemyksenne teemasta 'Viestintä ja vuorovaikutus' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

14. Näkemyksenne teemasta 'Kansainvälinen yhteistyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

15. Näkemyksenne teemasta 'Sopeutumisen seuranta ja arviointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

-

16. Näkemyksenne luvun 2.5.13 lisäselvitystä vaativista toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Hyvin tunnistettuja tärkeitä kokonaisuuksia, jotka tosin tässä vaiheessa ovat varsin yleisellä tasolla.

17. Miten arvioisitte suunnitelman toimenpiteiden vastuuttamista? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Metsähallituksen rooli tulisi tunnistaa seuraavissa toimenpiteessä 11.3. Kehitetään ja jalkautetaan valuma-aluekohtaisen suunnittelun toimintamalli, joka sisältää maa- ja metsätalouden sekä rakennettujen alueiden vesienhallinnan tarpeiden yhteensovittamisen.

18. Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin sopeutumissuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa?

Metsähallituksella on merkittävä rooli useiden suunnitelman toimenpiteiden toteuttamisessa, ja tahtoa, keinoja ja kykyä niiden kunnianhimoiseen toteuttamiseen, sekä myös osaamista tällä saralla. Omistajapoliittinen ohjaus sekä Maa- ja metsätalousministeriön sekä Ympäristöministeriön tulosohjaus ovat keskeisiä suunnitelman jalkauttamiseksi Metsähallituksessa, ottaen huomioon siihen tarvittavat riittävät resurssit. Suunnitelman tavoitteet, monimuotoisuusnäkökulma vahvasti mukana pitäen, tulee ottaa kunnianhimoisesti huomioon Metsähallituksen omistajapoliittisten linjausten päivityksen yhteydessä.

Ilmastonmuutos on moniulotteinen ja poikkisektoraalinen asiakokonaisuus, jonka käsittelemiseen

Metsähallituksessa on osaamista ja kokemusta sekä valtion maa- että merialueilla mm. yhteissuunnittelun toteuttamisen kautta. Tällaisesta lähestymistavasta ja osaamisesta olisi varmasti hyötyä sopeutumissuunnitelman jalkauttamisessa. Metsähallitus tarjoaakin osaamistaan käytettäväksi luonnonvarojen käyttöä ja luonnon monimuotoisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamisessa yhteissuunnittelun keinoin.

Sopeutumissuunnitelman toimeenpanoa tukemaan valmistellaan lisäksi 2023 alkaen ehdotus strategiseksi EU LIFE –hankkeeksi. Maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa määrittää toimeenpanon kannalta keskeiset alueet, joiden pohjalta koordinaattoritaho valmistelee partnerien ja täydentävien hankkeiden kanssa n. 20 miljoonan euron hankekokonaisuuden. Metsähallitus on kiinnostunut hankkeeseen osallistumisesta.

19. Tarkemmat huomiot vaikutustenarvioinnista (Luku 2.6)

Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon, että ilmastonmuutoksen hillintä on kokonaisuutena katsoen halvempi ratkaisu kuin sen haittojen korjaaminen ja siihen sopeutuminen.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen taloudellisten näkökohtien osalta on huomattava, että useimmiten erilaiset luontopohjaiset ratkaisut ovat kustannustehokkaimpia, ja tuottavat myös muunlaisia, mm. monimuotoisuus- ja vesiensuojeluhyötyjä, jotka tulee ottaa laskelmissa huomioon.

20. Muut huomiot suunnitelmaluonnoksesta.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen edellyttävät kaikkien hallinnon sektoreiden pitkäjänteistä ja johdonmukaista työtä. Pitkäjänteisyyden varmistamiseksi erittäin tärkeää, että

tässäkin suunnitelmassa asetettaviin tavoitteisiin sitoudutaan yhteiskunnassa laajasti ja varmistetaan toteutus yllähallituskautisesti.

Niemelä Juha
Metsähallitus

Veikkola Johanna
Metsähallitus - Johanna Leinonen, kehityspäällikkö, Metsähallitus